

19

PREDOR MARKOVEC, KOPER, IZOLA, 2015
Marko Žibert, Leon Gradnik, Angelo Žigon, JV k. PNZ; Damjan Bradač, sodelavca Davor Zelič, Mark Koritnik, Elea iC; Matej Kučina, Urban Švegl, Eva Prosen, Bruto

Foto_Miran Kambič 19

Foto_Marjan Smerke 22

Foto_arhiv HSE edT in skupina Dunking Devils 20

Foto_Marko Prmažič 23

Foto_Miran Kambič 21

Foto_Elvis Jerkič 24

20

DIMNIK TERMOELEKTRARNE TRBOVLJE, TRBOVLJE, 1976
Karrena Düsseldorf, IBE

21

TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ, 1956, 1969, 1972, 1977, 2016
Inženirski biro Elektroprojekt; Franz Seiffert & Co; Gradis Biro za projektiranje/HSE Invest, IBE, Rudis, Spekter projekt; Arhitekt; Motaln

22
NUKLEARNI INŠTITUT
JOŽEF STEFAN, PODGORICA, 1960–1966
Danijel Smrekar, Oton Jugovec, Slovenija projekt

24
ODDAJNI CENTER KRVAVEC, KRVAVEC 1985
Željko Milovac, Birominvest, Ljubljana; Olga Novakovič, Vatrostalna, Zenica, OOUR Beograd

23
SPOMINSKI RAZGLEDNI STOLP, GONJAČE, GORIŠKA BRDA, 1961
Marko Šlajmer

Foto_Katja Pucko 25

Foto_Elvis Jerkič 28

Foto_Benjamin Resnik 26

Foto_Ambient 29

Foto_Miran Kambič 27

Foto_Miran Kambič 30

25
VODNI ZBIRALNIK BELTINCI, BELTINCI, 2014–2015
Anton Kolarič, Sara Rajh, Nino Jarc, Peter Čizmazija, Atrij

26
VODNI ZBIRALNIK MURSKA SOBOTA, MURSKA SOBOTA, 1972
dr. Miha Rismal

27
NORDIJSKI CENTER PLANICA, RATEČE, 2012–2015
dr. Vojko Kilar, Uroš Žvan, David Koren, Simon Petrovčič, Boris Azinovič; Matej Blenkuš, Miloš Florijančič, Klemen Kobal, studio abiro; dr. Ana Kučan, Luka Javornik, Studio AKKA

28
ŽIČNICA NA VELIKO PLANINO, VELIKA PLANINA, 1963
Dore Martinjak, Vlasto Kopač

29
VZPENJAČA NA LJUBLJANSKI GRAD, LJUBLJANA, 2005
Edvard Štok, Konstat biro; Majda Kregar, Edo Ravnikar, Miha Kerin, Ambient

30
ŠPORTNI PARK LJUDSKI VRT, MARIBOR, 1960–1965, 2008, 2022
Boris Pipan, Žnidarič, Tehnogradnje; Alfred Klobasa, Starcon; Milan Černigoj, Aleš Žnidaršič; Katja Zlajpah, Bernard Podboj; Rok Oman, Špela Videčnik, Andrej Gregorič, Nicole Khor, Martina Lipicer, Aitor Casero, Javier Carrera, Ofis arhitekti

Foto_Marjan Zupanc 31

Foto_Virginia Vrecl 32

Foto_Virginia Vrecl 33

31
VELODROM IN ATLETSKA DVORANA, ČEŠČA VAS PRI NOVEM MESTU, 1996, 2019
Stane Udovč; Duo; Ralph Schurmann; Marjan Zupanc, Air projektiranje; Marko Coloni

Foto_Miran Kambič 34

Foto_Miha Volk 35

32
NEKDANJI BENCINSKI SERVIS NA TIVOLSKI CESTI V LJUBLJANI, 1968
Jože Jaklič, Milan Mihelič, Kamilo Kolarič, Tomaž Goršič, Konstrukta

33
BENCINSKI SERVIS NA TIVOLSKI CESTI V LJUBLJANI, 1969
dr. Ervin Prelog, Edvard Ravnikar, Zavod za izgradnjo Trga revolucije

34
MEDNARODNI MEJNI PREHOD OBREŽJE, OBREŽJE 2003
mag. Tomaž Habič, SPIT; mag. Polona Filipič, Mojca Gužič Trplan, Arhé

35
TROPSKI RASTLINJAK V BOTANIČNEM VRTU UNIVERZE V LJUBLJANI, 2010
Boris Volk, Miha Volk, Primož Kvaternik, Maja Vodnik, Biro Volk

Organizatorji

ab
arhitektov bilten

Pokrovitelja

november 2022

galerija DESSA

Skupaj znamo najbolje: slovenski inženirsko-arhitekturni dosežki

Židovska steza 4, SI-1000 Ljubljana

Skupaj znamo najbolje: slovenski inženirsko-arhitekturni dosežki

Na razstavi **Skupaj znamo najbolje: slovenski inženirsko-arhitekturni dosežki** je predstavljenih 40 objektov, nastalih v zadnjih šestdesetih letih v Sloveniji in tujini, pod katere so kot avtorji podpisani slovenski gradbeni inženirji in arhitekti.

Arhitekturna in gradbeništvost sta že od začetka neločljivo povezana. Vse od osupljivih gradenj v času prvih visokih civilizacij – od egiptovskih piramid, prek sistema kanatov v Perziji do rimskih cest, mostov in akvaduktov. V preteklosti je bilo inženirstvo večinoma v rokah tistih, ki so imeli moč, denar in oblast, dosežki, namenjeni javnosti, pa so bili promocija vladajočih. Inženirstvo – snovanje, načrtovanje in gradnja infrastrukture – je bilo bistveno za razvoj vsake civilizacije in tako je še danes. V 17. stoletju se je uveljavil znanstveni pristop k reševanju inženirskih vprašanj, z 18. stoletjem in industrijskim razvojem pa sta se arhitektura in gradbeno inženirstvo vedno bolj specializirala v dve različni stroki. Plod njunega ustvarjalnega sodelovanja na področju (pre)oblikovanja prostora so strukture – gradnje, ki v prostor trajno posežejo, ga preoblikujejo in nadgradijo, zahtevajo pa velike investicije.

V galeriji DESSA tokrat predstavljamo manj izpostavljeno področje inženirsko-arhitekturnega ustvarjanja, ki pa vendar zadeva velik del našega okolja. Govorimo o načrtovanju, ki ustvarja pogoje za delovanje različnih tehnoloških procesov, za umeščanje naprav, izboljšanje povezav, komunikacij in transporta in se torej najprej podreja tehnološki logiki, potrebam po trdnosti in vzdržljivosti, ekonomičnosti in racionalnosti, pogosto pa se prilagaja tudi drugim zahtevam, na primer ekološkim, biološkim, fizikalnim, energetskim in podobno. Inženirsko-arhitekturne stvaritve tako zahtevajo dejavno in konstruktivno sodelovanje različnih strok. Arhitekturni prispevek je predvsem umestitev v prostor, določanje razmerij, skrb za estetično in funkcionalnost, omogočanje dodatnih vsebin in večnamenske rabe ter oblikovna premissljenost v razmerju do narave in človeka. Pri gradnji nekdanje skupne države Jugoslavije po drugi svetovni vojni, načrtovanju raznolike infrastrukture in njenem umeščanju v prostor je bilo sodelovanje gradbene in arhitekturne stroke ključno, tako za ustvarjanje kakovostnih prostorskih in naprednih konstrukcijskih rešitev kot za ohranjanje podobe naravne in kulturne krajine. V nasprotju z današnjim časom se je takratna vodilna politika istovetila z dosežki v gradbeništvu in arhitekturi; v projektih je videla priložnost

za izkazovanje lastne odličnosti, splošnega napredka države in družbe in s tem svoje moči ter referenc na domačem in mednarodnem prizorišču. Sodelovanje in dopolnjevanje kompetenc projektantov različnih strok v velikih projektantskih podjetjih, kar je bil običajen način dela v šestdesetih, sedemdesetih in osemdesetih letih preteklega stoletja, je omogočalo stabilno in ustvarjalno delo. Obdobje po osamosvojitvi Slovenije in razpad teh podjetij pa sta prinesla negotove razmere za delo projektantov, predvsem pa se je poslabšala komunikacija med strokami, kar se je zelo hitro odrazilo tudi pri posegih v prostor. Širok spekter vrhunskih inženirsko-arhitekturnih stvaritev – mostov, viaduktov, predorov, stolpov, železniških struktur, protipoplavnih in protiplaznih elementov, športnih naprav – kaže tradicijo in kontinuiteto izjemnega arhitekturnega in inženirskega znanja pri nas. Poleg inovativnosti in drznosti, ki nadgrajuje konstrukcijsko logičnost in ekonomsko upravičenost, estetično in racionalnost pri porabi materiala, so bila ključna merila izbora premissljena umeščenost v prostor, (več)funkcionalnost, skladnost s prostorskim in kulturnim kontekstom, razumevanje in spoštovanje značilnosti krajine, upoštevanje in ohranjanje naravnih procesov na območju gradnje ter estetski vidik. Umeščanje velikih, infrastrukturnih objektov v krajino presega védenje posameznika ali posamezne stroke, njihov vpliv na prostor, okolje in ljudi je izredno velik in kompleksen. Pri načrtovanju in izvedbi objekta imajo načrtovalci priložnost in dolžnost, da ga zasnujejo kot trajno vrednost, z minimalnimi vplivi na naravno okolje in v duhu ohranjanja razvojnih potencialov lokacije, kraja, regije in prebivalcev. Raznolik nabor tematskih sklopov potrjuje, da grajeni prostor na različnih ravneh vpliva na življenje in delovanje posameznika in družbe. Ustvarjalno sodelovanje med strokami, ki ga navdihujejo želja po delovanju v dobro družbe, spoštovanje različnih pogledov in razumevanje širših zornih kotov, je pomembno. Tako lahko ob zelo omejenih prostorskih danostih ter ob upoštevanju birokratskih, finančnih in zakonskih okvirov skupaj ustvarjamo prostorsko, konstrukcijsko in oblikovno kakovostne inovativne rešitve. Zagotovo znamo to najbolje skupaj.

Kuratorke

Kristina Dešman, Maja Ivanič, Špela Kuhar, Špela Nardoni Kovač, Vesna Perovnik, Damjana Zaviršek Hudnik

01
MARINIČEV MOST,
PARK ŠKOCJANSKE JAME, 2011
dr. Viktor Markelj, Rok Mlakar, Ponting

Foto_Ponting

01

02
STUDENŠKA BRV, MARIBOR, 2008
dr. Viktor Markelj, Rok Mlakar,
Ponting; Bogdan Reichenberg,
Gregor Reichenberg, Sašo Rek,
Miha Milič, Reichenberg arhitektura

Foto_Matjaž Wenzel

02

03
KOLESARSKA POT IN BRV ČEZ
SAVO BOHINJSKA BISTRICA, 2013
Stanislav Udovc; Rok Bogataj,
Miha Dešman, Eva Fišer Berlot,
Vlatka Ljubanovič, Katarina
Pirkmajer Dešman, DANS arhitekti

Foto_Miran Kambič

03

04
MOST ČEZ KRKO NA LOKI,
NOVO MESTO, 2003
Vilko Šuligoj, Marjan Brezavšček,
City studio; Janez Koželj, Jože Jaki,
sodelavka Veronika Ščetin

Foto_Miran Kambič

04

05
KOLESARSKA BRV NA RJU,
BOHINJ, 2021
Aleksander Ostan, Nataša Pavlin,
sodelavca Anže Repinc, Jana
Kozamernik, Atelje Ostan Pavlin;
Luka Pavlovčič, Konzola

Foto_Miran Kambič

05

06
BRVI NA POTI, LJUBLJANA,
2012–2018
Konstat biro, Lamo; 3biro,
sodelavec Miran Lamovšek

Foto_Miran Kambič

06

Foto_Miran Kambič

07

Foto_Miran Kambič

08

Foto_Miran Kambič

09

07
PUHOV MOST, PTUJ, 2007
dr. Viktor Markelj, Ponting;
mag. Peter Gabrijelečič, Arhitektura

Foto_arhiv Ponting

07

08
MOST ADA, BEOGRAD, SRBIJA,
2012
dr. Viktor Markelj, Ponting;
mag. Peter Gabrijelečič, Arhitektura

Foto_Ana Če

08

09
PELJEŠKI MOST, PELJEŠAC,
HRVAŠKA, 2022
dr. h. c. Marjan Pipenbaher, Ponting,
Pipenbaher inženirji; dr. Jure Radič,
Građevinski fakultet Zagreb

Foto_Bicheng Tang

09

10
MOST PREDEL, STRMEC NA
PREDELU, 2009
Metod Krajnc, ISB

Foto_Miran Kambič

10

11
MOST NA BARJANSKI CESTI
IN PARK OB GRADAŠČICI,
LJUBLJANA, 2007
Ljuba Dalla Valle,
PNZ – Projekt nizke zgradbe;
Jurij Kobe s sodelavci,
Atelier arhitekti

Foto_Miran Kambič

11

12
VIADUKT ČRNI KAL, ČRNI KAL,
2004
Marjan Pipenbaher, Ponting;
Janez Koželj

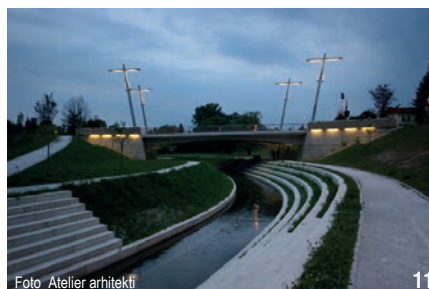
Foto_Miran Kambič

12

Foto_Ana Če

13

Foto_Atelier arhitekti

11

Foto_Miran Kambič

12

Foto_Ana Če

13

Foto_Ana Če

14

Foto_Miran Kambič

15

Foto_mag. Peter Gabrijelečič

16

Foto_Miran Kambič

17

Foto_Damjan Bradač

18

13
POKRITI VKOPI MEDVEDJEK 1,
2004–2009
Iztok Turk, Promico

14
NADHOD BUKOVJE NA
DOLENJSKI AVTOCESTI, 2010
Iztok Turk, Promico

15
PORTALNI OBJEKT PREDORA
KARAVANKE, HRUŠICA,
JESENICE, 1991
Savin Sever s sodelavci,
Katarina Bebler, Slovenija projekt

16
AVTOCESTNA GALERIJA
ŠENTVID, LJUBLJANA, 1984
Peter Koren, GRADIS;
Peter Gabrijelečič, FAGG

17
JUŽNI PORTAL PREDORA
GOLOVEC, LJUBLJANA, 1999
dr. Viktor Markelj, Ponting;
mag. Peter Gabrijelečič, Arhitektura

18
PREDOR ŠENTVID-KOSEZE,
ŠENTVID, 2002
Marko Žibert, Leon Gradnik,
Andrej Jan, JV k. PNZ;
Damjan Bradač, Elea iC;
Matej Kučina, sodelavca
Urban Švegl, Eva Prosen, Bruto